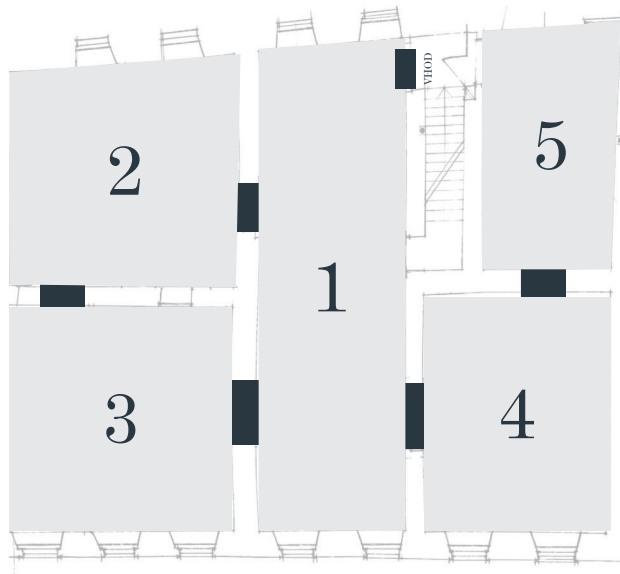

Mestna galerija

SLOVENSKE KONJICE

Mestna galerija Slovenske Konjice je nastala iz potrebe po kakovostnem in stalnem razstavišču, prostoru, kamor se bodo obiskovalci lahko vračali po novo izkušnjo umetnosti ter se vedno znova srečevali s kulturno dediščino svojega kraja. V obnovljeni meščanski hiši v osrčju starega mestnega jedra se tako srečujejo umetnost, zgodovina in lokalna identiteta. Osnovno vodilo pri snovanju galerije je bilo jasno: vsa razstavljenata dela morajobiti vsebinsko ali kontekstualno vezana na Slovenske Konjice.

Pomemben temelj galerije predstavlja tradicija umetniških kolonij, ki so skozi desetletja pripomogle k decentralizaciji slovenske umetniške scene in v Konjice pripeljale priznane umetnike. Ob tem so nastajala dela, ki danes tvorijo dragocen del občinskega fonda in drugih zbirk. Drugi poudarek je namenjen umetnikom, ki so s Konjicami povezani biografsko ali ustvarjalno ter s svojim delom soustvarjajokulturno podobo kraja. Tretji vidik predstavljajomotivne upodobitve Konjic – vedute, krajina, arhitektura in legende – ter portreti osebnosti, ki so pomembno zaznamovale razvoj lokalnega prostora.

Galerija je razdeljena na pet sob, ki skupaj oblikujejo večplastno pripoved: od umetniških kolonij in konjiških osebnosti do opusa Milana Lamovca – Didija, motivnih predstavitev kraja ter umetniških povezav, ki odražajoraznolikost ustvarjalnih pristopov. Posebej pomembno je, da galerija ni zasnovana kot statična zbirka, temveč kot razstava v razvoju. Prostor se dopolnjuje z novimi deli, izposojami in pridobitvami ter ostaja odprt za nadaljnjesodelovanje z umetniki.

Želim si, da Mestna galerija Slovenske Konjice postane prostor srečevanja med preteklostjo in sedanostjo, med umetniki in občinstvom, med lokalnim in širšim kulturnim prostorom. Verjamem, da bo trajno obogatila kulturni utrip mesta ter spodbudila nove ustvarjalne pobude in razmislek o vlogi umetnosti v skupnosti.

Zala Brglez, kustosinja

Soba umetniških kolonij

1

Umetniške kolonije sodijo med pomembnejše kulturne dogodke v Slovenskih Konjicah, saj so skozi desetletja oblikovale prepoznavno umetniško dinamiko kraja. Predstavljale so prostor srečevanja različnih generacij in likovnih usmeritev ter pomembno prispevale k decentralizaciji slovenske umetniške scene. V času izrazite usmerjenosti kulturnega dogajanja v večja središča se je v Slovenskih Konjicah vzpostavil model, ki je kakovostno umetniško produkcijo umestil v lokalno okolje.

Slovenske Konjice so v svoji zgodovini doživele rojstvo treh umetniških kolonij. Najprej sta se uveljavili koloniji Likovna prijateljevanja in Iskanja. Kolonija Likovna prijateljevanja je temeljila na ideji dolgoročnega sodelovanja in medosebnega povezovanja umetnikov; poudarek ni bil zgolj na produkciji del, temveč na dialogu, izmenjavi izkušenj in oblikovanju trajnejših vezi. Nastala dela so raznolika – od klasičnih slikarskih pristopov do sodobnejših likovnih raziskav. Povezuje jih skupni kontekst nastanka in neposredna izkušnja prostora. Kolonija Iskanja je bila programsko bolj odprta in raziskovalno usmerjena; že sam naslov nakazuje interes za preizpraševanje likovnega jezika, materiala in motivike. Udeleženi umetniki so v okviru srečanj preizkušali različne materiale, formate in načine dela, pri čemer je bil poudarek na procesu in raziskovanju, ne zgolj na končnem izdelku. Program je spodbujal odprtost do novih izraznih možnosti ter soočenje različnih generacijskih in estetskih izhodišč, kar se odraža tudi v raznoliki strukturi nastalih del.

Danes poteka že tretja kolonija, Umetniška kolonija na Trebniku, ki nadaljuje tradicijo ustvarjalnih srečanj v nekoliko drugačnem produkcijskem in organizacijskem okviru. Kolonija na Trebniku to tradicijo ohranja, hkrati pa jo nadgrajuje z večjo odprtostjo do sodobnih pristopov in meddisciplinarnih praks. S tem se potrjuje kontinuiteta modela, ki se prilagaja času, vendar ohranja osnovno idejo: umetnikom omogočiti začasen ustvarjalni prostor, občinstvu ponuditi neposreden stik z umetniki in hkrati graditi javno zbirko.

Dela, predstavljena v tej sobi, se gibljejo med klasičnimi in sodobnimi praksami ustvarjanja. Skupni imenovalac ostaja kontekst nastanka: časovno omejeno bivanje umetnikov v Konjicah, neposreden stik z okoljem ter odziv na konkreten prostor in čas. Soba zato ni zgolj pregled preteklih dogodkov, temveč prikaz ustvarjalne dinamike, ki se je v različnih obdobjih vzpostavljala v kraju. Kolonije so bile hkrati produkcijski, družbeni in zbirateljski mehanizem, prav ta večplastnost pa jim daje trajen pomen v kulturni zgodovini kraja.

Soba umetniških povezav

2

Ta soba združuje dela, ki so na različne načine povezana s Slovenskimi Konjicami. V njej so predstavljeni umetniki, ki so v Konjicah živeli, tu ustvarjali ali pa so bili s krajem tesneje povezani skozi sodelovanja, umetniške kolonije in druge projekte. Povezava s prostorom je lahko neposredna – skozi motiviko ali osebno izkušnjo – ali pa bolj posredna, vezana na obdobje ustvarjanja ali sodelovanja z lokalnimi institucijami.

Soba združuje raznolike likovne pristope. Ob abstraktnih raziskavah barvnih odnosov in oblik se pojavljajo portreti, figuralne kompozicije ter tudi bolj pripovedni motivi. Ta razpon kaže, da konjiški prostor ni vezan na en sam estetski okvir, temveč omogoča sobivanje različnih izrazov, generacij in umetniških poetik. Nekatera razstavljenega dela so nastala v okviru kolonije Iskanja. Zaznamuje jih raziskovalna naravnost in odprtost do sodobnejših pristopov ter eksperimentiranje z likovnim jezikom.

Pomembna značilnost sobe je njena dinamičnost. Gre za prostor, ki se bo najhitreje spreminjal in dopolnjeval, saj je njegov namen prikazati čim širšo vsebinsko in oblikovno pestrost umetnin, povezanih s Slovenskimi Konjicami. Z menjavanjem del bo mogoče postopoma predstaviti večji del fonda ter vključevati tudi nova sodelovanja in izposoje.

S tem soba ne deluje kot zaključena celota, temveč kot odprta platforma, ki odraža živost lokalnega umetniškega prostora. Predstavlja pregled raznolikih ustvarjalnih poti, ki jih na različne načine povezuje skupni prostor – Konjice kot izhodišče, stičišče ali referenčna točka umetniškega delovanja.

3

Soba konjiških osebnosti

Soba je posvečena osebnostim, ki so pomembno zaznamovale razvoj Slovenskih Konjic na verskem, kulturnem, izobraževalnem in družbenem področju. Mnogi konjiški rodovi so skozi stoletja soustvarjali gospodarske, kulturne in druge pogoje za življenje novih generacij. Po legendi je na Konjiškem dobro premagalo zlo in pod Konjiško goro se je začela oblikovati skupnost, ki še danes aktivno sodeluje v slovenskem in širšem evropskem prostoru.

Med razstavljenimi portreti najdemo duhovnike in škofa, pesnike in pisatelje, pedagoginjo, konservatorja ter predstavnike plemiških rodbin, ki so zaznamovale politično in gospodarsko zgodovino območja. Predstavljeni so portreti naslednjih oseb: Valentin Fabri, Franc Hrastelj, Franc Lambrecht, Lovrenc Laurich, dr. Mihael Napotnik, Branko Rudolf, Zdenka Serajnik, dr. Avguštin Stegenšek, Ivan Erazem Tattenbach, Otokar III. Traungavec, Otokar I. Traungavec, Adelma Vay, Hugo Veriand Windischgrätz in Christiane Windischgrätz.

Avtor vseh portretov je Milan Lamovec – Didi, ki je upodobil osebnosti, katerih delovanje je preseгло lokalni okvir. Reprodukcije portretov bodo vključene tudi v knjižno publikacijo, katere prvi del bo posvečen prav tem zgodovinskim osebnostim in bo opremljen z Lamovčevimi portreti. Njihova vključitev v stalno razstavo pomeni trajnejšo umestitev teh imen v javni prostor in kolektivni spomin kraja.

Posebno vrednost sobi daje tudi vključitev dveh pomembnih umetnostnozgodovinskih artefaktov. V prostoru je predstavljeno originalno kužno znamenje kiparja Franca Zamlika, katerega replika danes stoji na Starem trgu. Tako imenovano Florijanovo znamenje stoji nad potokom, ki teče skozi središče mesta. Ob njem stojijo še kipi sv. Janeza Nepomuka, sv. Roka, sv. Frančiška Ksaverija in sv. Jurija. V sobi je razstavljena tudi originalna freska z nekdanjega glavnega vhoda v Žičko kartuzijo, ki predstavlja pomemben fragment sakralne in umetnostne dediščine slovenskega prostora.

Skupaj s portreti zgodovinskih osebnosti ti artefakti vzpostavljajo širši zgodovinski okvir ter povezujejo likovno umetnost z materialnimi pričevanji preteklosti.

Didijeva soba

Četrta soba je posvečena Milanu Lamovcu – Didiju, umetniku, ki je s svojim delom močno zaznamoval kulturni prostor Slovenskih Konjic.

Lamovčev ustvarjalni opus je izjemno bogat in raznolik. Čeprav je njegova primarna zvrst slikarstvo, ga njegova ustvarjalna pot pogosto zanese tudi k skulpturi in asemblažu. Zanimajo ga različne likovne tehnike, od risbe, grafike in fotografije do prostorskih postavitev, pri čemer ga še posebej pritegne raziskovanje materiala – njegove strukture, površine in možnosti preobrazbe. Umetnost razume kot odprt proces, kot stalno raziskovanje in ustvarjanje lastnega likovnega jezika.

Didi je slikar, grafik, kipar, fotograf, likovni pedagog in mentor – umetnik, ki mu je ustvarjanje življenjski slog. Zanj likovno delo ni ločeno od vsakdanjega življenja, temveč je njegov naravni podaljšek. Njegova dela pogosto združujejo različne materiale in postopke, v njih se prepletajo figuralni in abstraktni elementi, osebni motivi ter odzivi na prostor, v katerem deluje. Širok razpon tehnik in motivov ne deluje razpršeno, temveč kaže na dosledno potrebo po raziskovanju in ustvarjalni svobodi.

Študiral je na Pedagoški akademiji v Mariboru, nato pa na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je študij slikarstva in grafike izpopolnjeval pri najvidnejših slovenskih umetnikih. Njegova akademska izobrazba mu je dala trdno likovno osnovo, ki jo je pozneje razvijal v samosvoj in prepoznaven izraz. Kot likovni pedagog je 38 let deloval na Osnovni šoli Zreče. S svojo predanostjo je pomembno vplival na številne generacije mladih ter jim približal pomen ustvarjalnosti in vizualnega mišljenja.

Močno je vpet v konjiško kulturno življenje in je med Konjičani dobro poznan. Njegov atelje v Domu kulture ni le delovni prostor, temveč tudi stičišče idej in srečevanj. Sodeloval je pri številnih razstavah, projektih in pobudah, ki so prispevale k razvoju lokalnega kulturnega okolja. Je avtor freske na stropu galerijskega prostora, po njem pa je poimenovan tudi koncertni cikel.

Leta 2021 je mestu podaril zbirko 52 umetniških del, ki v raznolikosti tehnik in motivov predstavljajo dragocen dokument njegovega ustvarjalnega opusa. Soba, posvečena njegovemu delu, tako ponuja pregled umetnikovega ustvarjalnega razpona ter obenem izkazuje priznanje avtorju, ki je s svojim dolgoletnim delovanjem in predanostjo umetnosti trajno zaznamoval kulturni prostor Slovenskih Konjic.

5

Konjiška soba

Ta soba je edina, ki je s Slovenskimi Konjicami izrazito povezana na motivni ravni. V ospredju ni posamezni umetnik ali zgodovinska osebnost, temveč sam prostor Slovenskih Konjic – njihova krajina, arhitektura, simboli in zgodbe, vtkane v kolektivni spomin skupnosti. Predstavljene so likovne in fotografske upodobitve, ki izhajajo iz konkretnega okolja in ga interpretirajo skozi različne avtorske poglede.

Med deli najdemo vedute Slovenskih Konjic, značilne poglede na Konjiško goro z gradom, motive Škalc in vinogradniškega dvorca ter fotografije iz Žičke kartuzije. Nekatera dela ohranjajo jasno prepoznavnost prostora, druga ga obravnavajo bolj zadržano ali poudarjajo posamezne elemente. Vsem pa je skupno izhajanje iz konkretne izkušnje kraja, ki ga umeščajo v širši likovni kontekst.

Posebno vsebinsko plast predstavlja motiv konjiške legende o sv. Juriju in zmaju, tesno povezane z nastankom kraja. Po izročilu naj bi bila Konjiška gora votla, v njeni notranjosti pa naj bi nekoč valovilo jezero, v katerem je prebival zmaj. Prebivalci doline so se bali, da bo gora počila in poplavela njihove domove, zato so po nasvetu graščaka z zmajem sklenili dogovor: vsako leto na jurjevo so mu morali darovati šest deklet. Med njimi je naposled prišla na vrsto tudi graščakova hči Marjetica. Prav v trenutku, ko naj bi zmaj zahteval nove žrtve, je na belem konju prijezdil sv. Jurij, premagal pošast in rešil Marjetico ter ostala dekleta, s tem pa tudi prebivalce doline pred nadaljnjimi žrtvovanji. V zahvalo naj bi pod goro postavili cerkev sv. Jurija, kraj pa naj bi dobil ime Konjice. Beli konj je postal osrednji simbol v grbu kraja. Legenda še danes pomembno zaznamuje identiteto prostora in se pogosto pojavlja tudi v likovnih interpretacijah.

Soba tako ne predstavlja le niza podob kraja, temveč plastenje različnih vizualnih zapisov – od vedutne tradicije do simbolnih in pripovednih motivov. Slovenske Konjice se razkrivajo kot prostor, ki ni zgolj geografska lokacija, temveč nosilec zgodb, zgodovine in kolektivnega spomina.

Mestna
galerija

SLOVENSKE KONJICE

Izdala in založila:

Občina Slovenske Konjice

Besedila in urejanje:

Zala Brglez, Center za kulturne prireditve Slovenske Konjice

Oblikovanje:

Mitja Krančan

Fotografije:

Matej Nareks

Tisk:

Atelje 64

Naklada:

250

www.slovenskekonjice.si